

33- Truyện Vua Thi-Tỳ Khoét Mắt Mình Bố Thí Cho Chim Đại Bàng

Một thuở nọ, Đức Phật ngự trong khu lâm viên Kỳ-đà Cấp cô độc thuộc nước Xá-vệ.

Bấy giờ các Tỳ-kheo an cư sắp mãn, gần đến ngày Tự tứ, mùa xuân, mùa thu, thường nhóm họp lại để nghe Đức Phật nói pháp.

Lúc ấy các Tỳ-kheo, có vị thì giặt y, người thì xông bát, có vị đập nhuộm, có vị may vá... như vậy mỗi người đều có công việc của mình. Có một vị Tỳ-kheo tên là Thi-tỳ tuổi già mắt mờ đang ngồi dưới đất, vá y mà không xỏ chỉ được. Tỳ-kheo ấy lên tiếng nói lớn:

–Ai muốn cầu phước đức, xin hãy xỏ chỉ giúp tôi.

Lúc ấy Đức Phật nghe lão Tỳ-kheo nói vậy, Ngài liền đến cầm tay Tỳ-kheo để xỏ chỉ. Lão Tỳ-kheo biết được tiếng nói của Phật, liền bạch:

–Như Lai Thế Tôn đã trải qua ba a-tăng-kỳ kiếp tu tâm Đại từ bi, đủ sáu Ba-la-mật, hoàn thành hạnh Bồ-tát đã dứt bỏ kết sử, công đức viên mãn và đã thành Phật. Nay vì sao Ngài còn giúp con xỏ chỉ để tìm phước đức?

Đức Phật bảo Tỳ-kheo:

–Vì từ xưa đến nay, Ta không quên thói quen đời trước, nên Ta vẫn xỏ chỉ giúp thầy để tu phước đức.

Nghe Đức Phật nói vậy, các Tỳ-kheo liền đảnh lễ, bạch Phật:

–Thuở xưa Như Lai đã tu công đức gì đối với lão Tỳ-kheo này? Cúi xin Phật giải thích cho chúng con được biết.

Bấy giờ Thế Tôn bảo các Tỳ-kheo:

–Các thầy hãy lắng nghe, Ta sẽ giải thích rõ. Thuở xưa, cách nay vô lượng kiếp, tại nước Ba-la-nại có vị vua tên là Thi-tỳ. Vua ấy cai trị nhân dân bằng chánh pháp, đất nước giàu mạnh nhân dân sung túc an vui. Vua thường thích bố thí, hay giúp đỡ kẻ nghèo khổ, đối với tiền tài, vật báu, châu báu, đầu, mắt, tủy, não... hễ có người tới xin là vua liền bố thí không hề tiếc rẻ.

Lòng thành ấy cảm động đến cung điện chư Thiên, làm cho dao động không yên.

Lúc ấy trời Đế Thích suy nghĩ: “Có việc gì mà cung điện của ta dao động như vậy, hay là mạng ta sắp hết rồi sao?”

Nghĩ xong, Đế Thích liền quán sát thấy vua Thi-tỳ đã không tiếc tài bảo, hễ ai đến xin vua liền bố thí. Do lòng thành cảm động làm cho cung điện dao động như vậy. Đế Thích nghĩ: “Vậy ngay bây giờ ta phải đến thử thiện tâm của vua xem hư thật thế nào”.

Bấy giờ, trời Đế Thích liền hóa thân thành con chim đại bàng thật lớn, bay đến Hoàng cung nói với vua:

–Tôi nghe đại vương thích làm việc bố thí, không trái ý muốn một chúng sinh nào. Nay tôi đến đây muốn cầu xin một điều, mong đại vương hãy chiều theo tâm nguyện của tôi.

Vua Thi-tỳ nghe xong, tâm rất hoan hỷ đáp:

–Hễ người cầu xin điều gì, ta không bao giờ tiếc rẻ.

Chim đại bàng thưa:

–Tôi không cần vàng bạc, châu báu hay tài vật, mà chỉ cần đôi mắt của vua để làm món ăn ngon. Ngay bây giờ xin đại vương hãy cho tôi đôi mắt.

Vua Thi-tỳ nghe chim đại bàng nói, vui vẻ cầm dao bén tự khoét mắt mình để bố

thí cho chim đại bàng, mà không sợ đau đớn và lòng không mảy may hối hận.

Lúc ấy trời đất rung chuyển sáu cách, các thứ hoa trên trời tuôn rải như mưa.

Chim đại bàng hỏi vua:

–Đại vương tự khoét mắt bố thí cho tôi, không hối hận sao?

Vua đáp:

–Ta bố thí đôi mắt cho người, thật sự không có tâm hối hận.

Đại bàng nói:

–Nếu không hối hận, lấy gì làm bằng chứng?

Vua trả lời:

–Nay, ta bố thí đôi mắt cho người, nếu thật sự ta không có tâm hối hận thì hãy khiến đôi mắt ta hoàn lại như cũ.

Vua phát lời nguyện xong, hai mắt hoàn lại như trước không khác. Khi ấy, chim đại bàng trở lại thân Đế Thích khen ngợi:

–Thật là điều kỳ lạ chưa từng có, hôm nay đại vương bỏ được cái khó bỏ là để cầu được làm trời Đế Thích, Phạm vương, Chuyển luân thánh vương hay sự vinh hoa khoái lạc nơi trần thế?

Vua đáp:

–Ta không cầu được làm trời Đế Thích, Phạm vương, Chuyển luân thánh vương hay sự vinh hoa khoái lạc trần thế, mà ta muốn hồi hướng công đức bố thí này, khiến cho ở đời vị lai ta sẽ thành Chánh giác để cứu độ chúng sinh được giải thoát.

Vua phát nguyện xong, trời Đế Thích trở lại Thiên cung.

Đức Phật bảo các Tỳ-kheo:

–Các thầy nên biết, vua Thi-tỳ lúc bấy giờ, nay chính là Ta; còn chim đại bàng lúc ấy nay là lão Tỳ-kheo này. Do lúc ấy Ta bố thí đôi mắt mà không tiếc rẻ, cho nên ngày nay Ta đã thành Phật và đối với lão Tỳ-kheo còn phải tu phước đức không biết nhàm chán, không cảm thấy đủ.

Lúc ấy các Tỳ-kheo nghe lời Phật dạy, đều vui mừng thực hành.

M